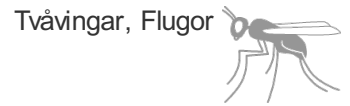

Orthonevra elegans

Elegant glansblomfluga

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Diptera (tvåvingar), **Familj:** Syrphidae (blomflugor), **Släkte:** *Orthonevra* (glansblomflugor), **Art:** *Orthonevra elegans* - elegant glansblomfluga (Meigen, 1822) **Synonymer:** *elegant metallblomfluga*, *bandad glansblomfluga*

Kännetecken

En liten, metalliskt grön- eller blåglänsande art med delvis gula ben, långa antenner och ett mörkt tvärband på ögonen. Förr mycket sällsynt påträffad i Götaland, numera sannolikt försvunnen.

Längd 5-6 mm. Ansikte framifrån sett något bredare än ett öga. Tredje antennsegmentet mycket långsmalt (fyra gånger så långt som brett) och brunt (nedtill något ljusare). Ögon med ett mörkt, ungefär vågrätt band. Hanens ögonsöm ungefär lika lång som pannan. Ryggsköld med fyra matta, mörka, mer eller mindre fullständiga längsstrimmor samt kort och ljus behåring. Skutell med en tydlig och flera antydde tvärfårer. Vingar svagt gråaktiga, främre tvärribban (r-m) svart men inte skuggad. Främre bakkantribban böjd i spetsig eller rät vinkel. Vingmärke gult. Ben övervägande svarta. Lår metallglänsande, spetsen och inre tredjedelen gula. Även skenbenens spets och fötternas två första segment är ibland gula.

Arten skiljs lätt från de två övriga artena i släktet som har gula ben och långa antenner (*O. intermedia* och *O. stackelbergi*) genom att dessa saknar mörkt ögonband.

Utbredning och status

Det senaste säkra svenska fyndet av elegant glansblomfluga gjordes i Halland 1955. I övrigt finns bara ett fåtal 1800-talsfynd från Halland och Östergötland, möjligen också från Skåne och Västergötland. Flera andra som "O. elegans" etiketterade museiexemplar har visat sig tillhöra *O. intermedia* eller *O. stackelbergi* (vilka tidigare inte utskildes som egna arter). Arten är därför sannolikt försvunnen från Sverige sedan mer än 50 år, troligen på grund av torrläggning, utdikning och uppodling av fuktiga ängar och andra våtmarker. I Danmark finns den sällsynt på Jylland och betraktas som indikatorart för skyddsvärda våtmarker. I Finland finns ett äldre fynd (en hona) från Karislojo i landets sydligaste del. I övriga Europa förekommer arten från Baltikum, Ryssland, Polen och norra Tyskland söderut till Alperna (Schweiz och Österrike), Bulgarien och Rumänien. Åtminstone i Mellaneuropa är den sällsynt, sannolikt beroende på att mängden ängsmark med små källor har minskat kraftigt. Världsutbredningen omfattar även Sibirien till Stilla havet samt Mongoliet och Kina.

I Danmark förekommer arten endast på Jylland och där sällsynt på fuktängar och kärr längs åar. Den har tagits på 9 nyare lokaler, fyra lokaler enbart före 1950 och två enbart före år 1900. Äldre litteraturuppgift från Finland avser annan art. I övriga Europa är arten dokumenterad från Tyskland, Holland, Belgien, Frankrike (norra), Schweiz, Österrike, Polen, Bulgarien, Rumänien och Ryssland. I Polen finns i mellersta delen av landet. I Tyskland är arten akut hotad. Från Niedersachsen föreligger endast en hona från 1920. Arten är ej dokumenterad från exempelvis Schleswig, Berlinområdet eller Württemberg. Från Belgien föreligger fynd från sju lokaler, alla från före 1965 och därav fem från enbart före 1950. Arten anses där numera vara utdöd, liksom i Frankrike där den har funnits i Parissänkan. Från Schweiz föreligger fynd från 1800-talet, 1927 och 1979.

Ekologi

Elegant glansblomfluga förekommer i Danmark på fuktiga ängar och myrar längs Jyllands ådalar. Flugorna besöker flockblommiga växter (fam. Apiaceae) som hundkåx *Anthriscus sylvestris*, bäckmärke *Berula erecta* och sprängört *Cicuta virosa* samt älggräs *Filipendula ulmaria* och myrbräcka *Saxifraga hirculus*. Flygtiden varar från slutet av juni till augusti. Larven är inte känd men lever troligen (liksom hos släktets övriga arter) i vatten och har ett kort andningsrör.

Hot

Arten kan ha drabbats av torrläggning, avvattning och uppodling av fuktiga ängar och andra våtmarker.

Åtgärder

Återställande av fuktiga ängar och våtmarker. Skydda eller återställ meandrande bäckar och mindre vattendrag och därmed närliggande fuktängar.

Övrigt

Namngivning: *Orthonevra elegans* (Meigen, 1822). Originalbeskrivning: *Chrysogaster elegans*. Systematische Beschreibung 3: 272.

Etymologi: elegans (lat.) = elegant etc.

Uttal: [Ortonévra élegans]

Litteratur

Nationalnyckeln till Sveriges flora och fauna. Tvåvingar: Blomflugor: Eristalinae & Microdontinae. Diptera: Syrphidae: Eristalinae & Microdontinae. 2009. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Bankowska, R. 1963. Munchówki – Diptera. 34 Syrphidae. *Klucze do Oznaczania Owadów Polski*, 28: 65–69. Warszawa.

Barkemeyer, W. 1994. Untersuchung zum Vorkommen der Schwebfliegen in Niedersachsen und Bremen (Diptera: Syrphidae). - Niedersächsisches Landesamt für Ökologie.

Bartsch, H. 1995. Check List for Swedish Hoverflies. Järfälla.

Bartsch, H. (opubl.) Register över i Sverige rödlistade blomflugor.

Bartsch, H. (in press). Swedish Catalogue for Hoverflies (Diptera, Syrphidae).

Bygebjerg, R. 2001. Fund af svirrefluer i Danmark i perioden 1994–1999. *Ent. Meddr.* 69:49–64.

Goeldlin de Tiefenau, P. & Speight, C.D. 1997. Complément à la liste faunistique des Syrphidae (Diptera) de Suisse: synthèse des espèces nouvelles et méconnues. *Mitt. Schw. Ent. Ges.* 70: 299–309.

Kuznetsov, S.Yu. 1993: A checklist of Latvian, Lithuanian and Estonian hover flies (Diptera, Syrphidae). *Dipterological Research* 4: 35–47.

Maibach, A., Goeldlin de Tiefenau, P & Dirickx, H.G. 1992. Liste faunistique des syrphidae de Suisse (Diptera). *Miscellanea Faunistica Helvetiae* 1. Centre Suisse de cartographie de la faune.

Röder, G. 1990. *Biologie der Schwebfliegen Deutschlands*. Erna Bauer Verlag, Keltern Weiler. 575 s.

Speight, M.C.D. 1994. Revision des syrphides de la faune de France: II Les Microdontidae et les Syrphidae Melisiinae (in part.) (Diptera, Syrphoidea). *Bulletin de la Société de France*, 99:181–190.

Speight, M.C.D. 2000. Species accounts of European Syrphidae (Diptera): species of the Atlantic, Continental and Northern Regions. In: Speight, M.C.D., Castella, E., Obrdlik, P. and Ball, S. (eds.) *Syrph the Net, the database of European Syrphidae*, vol.20. Syrph the Net publications, Dublin.

Speight, M.C.D. & Castella, E. 2000. Range and Status data for European Syrphidae (Diptera): species of the Atlantic, Continental & Northern Regions. In: Speight, M.C.D., Castella, E., Obrdlik, P. and Ball, S.(eds.) *Syrph the Net, the database of European Syrphidae*, vol. 21, Syrph the Net publications, Dublin.

Stackelberg, A.A. 1988. 49. Family Syrphidae. In Bei-Benko, G. Ya. *Keys to the Insects of the European Part of the USSR*, vol. V. Diptera and Siphonaptera, Part II:11-147 Amarind Publishing Co. New Delhi.

Stuke, J.-H., Wolf D. & Malar F. 1998. Rote Liste der in Niedersachsen und Bremen gefährdeten Schwebfliegen (Diptera: Syrphidae). Niedersächsisches Landesamt für Ökologi. Hildesheim.

Torp, E. 1994. Danmarks Svirrefluer (Diptera: Syrphidae). *Danmarks Dyreliv* 6.

Verlinden, L & Decler, K. 1987. The Hoverflies (Diptera, Syrphidae) of Belgium and their Faunistics: Frequency, distribution, phenology. *Kon. Belg. Inst. voor Natuurwetenschappen*. Brussel.

Verlinden, L. 1991. Zweefvliegen (Syrphidae). *Fauna van België*. Kon. Belg. Inst. voor Natuurwetenschappen. Brussel.

Zetterstedt, J. W. 1843, 1849, 1855, 1859, *Diptera Scandinaviae*. II; VIII; XII; XIII.

Författare

Hans Bartsch 2009 (kännetecken, ekologi, utbredning, bearbetad av Ragnar Hall, ArtDatabanken). Hans Bartsch 2001. © ArtDatabanken, SLU 2006 (naturvårdsinformation).